

Visions recíproques entre Catalunya i Espanya

Enquesta encarregada pel Departament de la Presidència

Juny de 2000

RPEEO 145 c

Registre Públic d'Enquestes i d'Estudis d'Opinió de la Generalitat de Catalunya
Decret 25/1998, de 4 de febrer

7. LA QÜESTIÓ LINGÜÍSTICA

7. LA QÜESTIÓ LINGÜÍSTICA

A) ÀMBIT ESPANYA

Com hem vist fins ara la **llengua** es configura pels espanyols com la **principal diferència** percebuda entre Catalunya i Espanya i com un dels **factors bàsics d'antagonisme** entre ambdós territoris.

La qüestió lingüística es perfila a tots els grups realitzats a Espanya com un **tema força important** que genera espontàniament molts comentaris, apreciacions i valoracions impregnats tots ells de **sentiments** i que en alguns casos provoca **reaccions viscerals**. En aquest capítol recollim les opinions sobre la qüestió lingüística i els diversos punts des dels que s'aborda aquesta qüestió.

- Des del punt de vista sociocultural, en general **s'accepta** el fet de que **Catalunya tingui la seva pròpia llengua**, a més a més del castellà, i de que aquesta **s'utilitzi habitualment** per part de la gent.

"...yo no veo mal que un catalán hable en catalán...es su lengua..."

"...veo muy bien que hablen catalán...si en España somos culturas diferentes pues mejor, eso enriquece..."

"...si tienen una lengua propia veo bien que la mantengan y la hablen..."

En diverses ocasions puntuals es detecta un **rebuig vers l'ús del català** i la seva **existència**. Aquest rebuig es manifesta mitjançant consideracions realitzades en to pejoratiu respecte de:

- La definició del català: El català no és una llengua, és un dialecte

"...el catalán no es una lengua, es un dialecto...el dialecto es una sub-lengua del latín..."

- La utilitat del català: Fora de Catalunya el català no té cap utilitat

"...inculcar tanto, tanto el catalán...sólo sirve si se vive allí..."

"...en el mundo se habla más el castellano...en toda Sudamérica...con el catalán no vas a ningún lado..."

"...¿dónde vas con el catalán? No te puedes mover de allí, es un atraso..."

- L'ús del català fora de Catalunya: Els catalans parlen català fora de la seva comunitat amb "segones intencions"

"...sacan el catalán en las conversaciones para diferenciarse..."

"...vienen aquí y hablan en catalán para llamar la atención..."

"...ellos vienen aquí y hablan en catalán por puñetería..."

- Predomina la percepció de que el **català està força arrelat** i que és la llengua en que **majoritàriament s'expressen els catalans**.

“...en Catalunya está muy arraigado el catalán, aquí es una vergüenza hablar gallego aunque ahora empieza a estar de moda...”

“...tienen la costumbre de hablar en catalán en familia...”

No obstant, s'afegeix que gairebé tots els catalanoparlants saben parlar el **castellà**, és a dir, són bilingües, encara que alguns dels participants consideren que a les zones rurals el coneixement del castellà és força escàs.

“...diría que casi todo el mundo puede hablar bastante bien las dos lenguas...”

“...en Barcelona todo el mundo sabe catalán y castellano pero en Olot el castellano les es difícil...”

“...creo que mucha gente de los pueblos no sabe castellano...”

Respecte de l'arrelament del català es considera que la població immigrant de primera generació que resideix a Catalunya parla habitualment castellà però que els seus descendents dominen i parlen indistintament totes dues llengües.

- Malgrat l'acceptació general vers l'ús del català es perceben alguns aspectes de **l'ús del català que generen irritació** a la major part dels participants:
  - Els catalans parlen/contesten en català a aquells que desconeixen aquesta llengua.

“...el defecto es que no se preocupen por hablar castellano cuando alguien no entiende...tienen esa mala costumbre y eso es una falta de educación...”

“...no te cambian una conversación al castellano aunque tú no sepas catalán...”
  - Parlen català entre ells encara que estiguin fora de Catalunya i en presència de gent de la resta d'Espanya.

“...que en Cataluña se hable catalán lo puedo entender pero que fuera haya un grupo de catalanes y hablen catalán solamente para diferenciarse del resto lo encuentro patético...”

“...lo que me pone los pelos de punta es que se pongan a hablar catalán fuera de su comunidad...”
  - Els polítics catalans parlen sobre temes d'interès nacional en català quan surten als mitjans de comunicació.

“...no me parece normal que salga un político en televisión que hable en catalán y te lo tengan que traducir...”

- Cal afegir que molts dels participants que han estat a Catalunya afirmen que es van sentir estrangers degut al seu desconeixement del català que els feia sentir-se diferents i limitats en les seves possibilitats de comunicació i d'entendre la informació sobre aspectes quotidians.

“...si vas de vacaciones parece que estás en el extranjero, que seas un extranjero porque todo el mundo habla en catalán...”

“...en los restaurantes la carta está en catalán, inglés, francés y alemán...parece que estás en otro país...”

Es detecta que aquesta sensació genera a una part dels participants certa tristor i decepció, i en canvi a uns altres provoca tal indignació que els porta a afirmar que mai viurien a Catalunya.

“...a mí me da coraje...me cabrea eso de no entender...un español al que no entienda porque hable otra lengua...como si fuera extranjero...”

- Cal assenyalar que es **valora positivament** que es conservi el català ja que tota llengua és riquesa i té les seves pròpies manifestacions culturals que s'han de conèixer i mantenir.

“...que conserven su lengua es maravilloso, eso es bueno...”

“...me parece muy bien que conserven su idioma, es cultura...”

Encara que a nivell general es valora positivament **la defensa i potenciació de la llengua catalana** per tal de conservar-la, els valencians investigats de diverses edats critiquen els intents de penetració del català a València que impliquen un menyspreu envers del valencià.

- La qüestió lingüística genera realment **polèmica** quan s'entra a valorar **l'aplicació de la política lingüística a Catalunya**.

Unànimement es percep que **des dels poders polítics s'està imposant a Catalunya el català** – coneixement i ús- i, a la vegada, **arraconant el castellà** encara que a nivell legal totes dues són llengües oficials. Es considera que la política lingüística respon al marcat **caràcter nacionalista del Govern català** que impulsa i recolza la configuració de la llengua catalana com a element bàsic de la identitat del poble català.

⇒ Alguns dels individus investigats més grans preveuen que de cara a futur la imposició i importància atorgada al català anirà reduint-se fins arribar a una situació que perceben més adequada que l'actual. Segons aquests individus l'actual política lingüística respon a una reacció davant la prohibició que va patir el català durant la dictadura franquista.

“...antes el catalán estaba penalizado y ahora se fomenta, se estimula e incluso se obliga a que prevalezca por encima del castellano...llegará igual un tiempo en que haya un equilibrio, en que se utilicen el catalán y el castellano con total indiferencia, sin hacer la guerra...creo que asistimos a los movimientos pendulares de la historia...”

La **imposició** percebuda provoca un **fort rebuig** especialment aplicada als següents **àmbits**:

▪ **Àmbit educatiu:**

S'afirma que a Catalunya l'**ensenyament obligatori als centres públics** es realitza **íntegrament** en **català**, reduint-se la **presència del castellà** a ser una assignatura més amb les mateixes hores lectives que l'aprenentatge d'una llengua estrangera.

"...aquí tenemos una asignatura de valenciano pero allí es todo en catalán..."

Així mateix, en l'àmbit universitari s'assegura que a les **universitats públiques** la totalitat de les assignatures s'imparteixen en **català**.

Aquests dos fets són **criticats** al conjunt de grups realitzats a Espanya des de diversos punts de vista:

- La manca d'escoles públiques bilingües i/o que ensenyin en castellà comporta per una part l'**absència de llibertat d'elecció** per part dels pares a l'hora de decidir la formació dels seus fills i, per una altra, una **major dificultat** per aprendre als nens que venen d'altres llocs d'Espanya.

"...un niño andaluz o gallego como obligatoriamente tiene que estudiar en catalán en el colegio se lo cepillan y tiene que repetir curso..."

- La immersió lingüística aplicada a les universitats públiques es configura com un fre molt important de cara a que estudiants d'altres comunitats optin per realitzar els seus estudis superiors a Catalunya.
- Finalment cal assenyalar que en tots dos casos l'obligatorietat **d'impartir les classes en català** impedeix que **professors** d'altres comunitats puguin accedir a feines en el camp formatiu públic.

"...a los profesores les obligan a dar las clases en catalán...si no sabes catalán no puedes dar clases allí..."

"...he oído que a los profesores les dan un plazo para aprender el catalán y sinó fuera..."

El fre a l'arribada tant d'estudiants com de professors d'altres comunitats és valorat per alguns dels participants com un **empobriment** per Catalunya ja que limita la diversitat i per tant la riquesa.

"...la gente no quiere ir a Catalunya porque a sus hijos les exigen saber catalán..."

▪ Àmbit laboral:

La major part dels participants investigats asseguren que per accedir a llocs de treball de l'**Administració Pública catalana s'exigeix el coneixement del català**. Aquest fet cobra especial importància entre aquells individus que afirmen que a les **oposicions** el domini del català és un **requisit** i que es valora, a l'hora d'atorgar el lloc de treball, per sobre d'altres coneixements.

“...para optar a un empleo público has de hablar y saber bien el catalán, eso no está bien...”

“...que mi empleo dependa del catalán no puede ser...miran más eso que el que tengas experiencia o tengas estudios...”

L'obligatorietat de demostrar un coneixement de la llengua catalana, tant a nivell oral com escrit, es percep com un **factor de discriminació** dels ciutadans de la resta d'Espanya ja que no tenen les mateixes possibilitats d'accedir a una feina pública a Catalunya.

“...entiendo que el idioma puntúe pero que no sea una barrera...deja fuera a los de otras regiones...”

“...si te presentas a celador en la Sanidad catalana tienes que saber catalán...han cerrado sus fronteras para ellos...”

Predomina la percepció de que exigir el català per aquestes feines és una manera de **tancar Catalunya** a la resta de ciutadans d'Espanya i de **posar barreres** a la mobilitat dels ciutadans dintre del territori espanyol.

“...para cargos en la administración te piden el idioma de la comunidad...te lo exigen...es una excusa, una manera de dar las plazas a quien quieren, a los suyos...”

“...si somos todos españoles ¿Por qué no puedo yo ir a trabajar como funcionario en Cataluña? Pues porque no sé el idioma...”

En alguns casos aquest fet pren encara tints més negatius quan s'apunta que mentre els ciutadans de la resta d'Espanya parteixen en desavantatge davant els catalans per accedir a un lloc de treball públic a Catalunya, els catalans no tenen cap impediment per treballar a qualsevol administració pública ja sigui estatal com autonòmica.

“...me parece mal que te exijan el catalán porque ellos pueden trabajar aquí y nosotros no podemos ir allí...”

▪ **Serveis als ciutadans:**

Aproximadament la meitat dels grups es fa referència a que la totalitat dels **documents oficials** i la **rotulació informativa** present a Catalunya està **només en català**.

“...los carteles están todos en catalán...como no me entero prefiero que estén en las dos lenguas...”
“...piden respeto pero luego en Cataluña todo está en catalán, los letreros, los papeles oficiales...”

Així mateix, alguns dels participants mencionen que el funcionament de l'administració de **Justícia** també es fa únicament en català.

Es valoren negativament tots tres fets ja que es considera que s'ha de facilitar la informació al ciutadà de la millor manera i que és un deure assegurar que sigui assequible a tothom, fet que no queda garantit si només es fa en català.

En definitiva, es considera que la **imposició** del català i el seu ús exclusiu en determinats àmbits, a més a més de ser **contrària al bilingüisme** de la població, provoca **greus efectes negatius** respecte la diversitat i barreja de pobles i persones, i té **conseqüències indesitjables** per la igualtat d'oportunitats dels individus.

“...con la lengua se limitan para utilizarlo en beneficio propio...para formar un núcleo reducido, que se pueden seleccionar sólo entre ellos...se cierran y alejan cada vez más...”

“...levantan barreras en el sentido de separarse y cerrarse con lo de que todo tenga que ser en catalán...”

“...es un problema, con la lengua son poco tolerantes para la gente que no sabemos el idioma hay pocas opciones para que te puedas integrar...”

“...en los colegios sólo se habla catalán, si tienes un juicio es en catalán, si te presentas a unas oposiciones tienes que saber catalán...están reduciendo todo hasta que llegue un momento en que no tenga cabida nadie que no sea de allí, se están cerrando...”

Els participants que més indignats es mostren en relació a aquesta imposició parlen de **marginació** dels castellanoparlants i consideren que és **inconstitucional** l'actual política lingüística.

“...lo que no se puede tolerar es que un documento oficial esté en catalán solamente...creo que es inconstitucional...”

- Preguntats sobre si existeix **conflicte lingüístic** a Catalunya s'assegura que a nivell de carrer, entre la gent, **no hi ha** però que la imposició d'una llengua en detriment de l'altra, sent les dues oficials i presents a nivell social, pot provocar conflictes ja que els castellanoparlants –siguin d'on siguin- es poden **sentir discriminats**.

“...cuando se imponen las cosas es cuando molesta y se llega al conflicto...”

“...todo lo que se obligue va a generar un conflicto...”

A aquest respecte, molts dels participants afirmen haver patit discriminació per motius de la llengua o conèixer casos.

Aquest fet, afegit a la presència majoritària del català en detriment del castellà, reforça la sensació descrita anteriorment de sentir-se estrangers a Catalunya.

- Davant el suggeriment de posar **límits a l'ús del català**, la major part dels grups investigats es mostren **contraris** a posar limitacions però puntualitzen que tampoc s'han de posar a l'ús del castellà.

Només alguns dels participants assenyalen **dues limitacions**:

- Ús del català a organitzacions/àmbits de nivell internacional

“...los límites los pondría en cosas internacionales...”

“...el catalán no lo deberían utilizar en el ámbito internacional, es el único límite...”

- Ús del català per part dels polítics als mitjans de comunicació nacionals, especialment quan s'aborden temes que afecten al conjunt de l'Estat.

"...si hablan para España pues deberían hablar en castellano que es el idioma de toda España..."
"...están hablando para la cadena pública y tienen que subtitularlo porque hablan en catalán, creo que eso no deberían hacerlo..."

- Unànimement es considera que la **situació ideal** respecte del tema lingüístic seria la del **bilingüisme** total a tots els nivells, ja que s'aprecia que és l'única manera de **garantir la llibertat** de tots els ciutadans.

"...me parece muy bien el bilingüismo, no me gusta la imposición...lo que debe haber es libertad..."
"...bilingüismo para que cada uno hable lo que quiera y cuando quiera, sin obligar a nada..."
"...que sea todo bilingüe...tener la capacidad y la posibilidad de poder decidir..."
"...la mayoría de la gente es bilingüe pero los papeles que tienes que arreglar están todos en catalán...todo debería estar también en castellano..."

S'aposta perquè la co-oficialitat de les dues llengües es reflecteix a **tots els àmbits** però especialment es destaca:

"...en las escuelas, en las instituciones, en todo deben coexistir ambas lenguas en igualdad de condiciones, no debe prevalecer la una sobre la otra..."

- La obligatorietat de les **institucions** de realitzar totes les seves **comunicacions**, tant escrites com orals, en català i castellà i de que el seu **personal** faci ús d'una o l'altra llengua segons la llengua en que s'expressi el ciutadà ja que els organismes públics estan per servir a la societat de la millor manera.

“...no veo bien que una persona entre en un sitio público y sólo le hablen en catalán...los funcionarios deben hablar lo que hable el ciudadano...”

- **L'ensenyament públic** hauria de ser bilingüe amb una presència equilibrada de totes dues llengües.

“...que hagan clases separadas o que haya colegios en catalán y otros en castellano...sólo en catalán como ahora, no...”

“...debería haber libertad de elección para estudiar en los colegios en el idioma que quieras...”

“...en los colegios se tendría que usar también el castellano, separar las clases o lo que sea...”

Malgrat aquesta aposta majoritària per la co-oficialitat d'ambdues llengües alguns dels participants presents als grups de Madrid i Sevilla de 35 a 49 anys, opten per considerar que el castellà hauria de ser la primera llengua en importància a Catalunya encara que sense oblidar el català.

“...creo que la primera lengua debería ser el castellano y luego el catalán...”

- S'afirma que la **igualtat de condicions d'ambdues llengües** seria lo més adequat ja que asseguraria:
  - La **llibertat d'elecció** respecte a la formació tant pròpia com dels fills
  - La **igualtat d'oportunitats** dels ciutadans per accedir a llocs de feina

- Així mateix, **a nivell dels ciutadans** es valora com a necessària l'**educació** i el **respecte mutu**:

“...lo que hay que tener es un respeto mutuo, de uno y otro lado...”

  - **Els catalanoparlants** han de ser **més tolerants i comprensius** envers aquells que no entenen el català així com **més respectuosos amb els castellanoparlants** –siguin catalans o espanyols -.

“...tienen que tener la educación de que si tú les hablas en castellano que te respondan en castellano...”

“...que usen su lengua pero con respeto, sin avasallar...deberían tener en cuenta que en Cataluña hay mucha inmigración...”

- **Els espanyols** han d'adoptar una **postura més comprensiva**, oblidant les suspicàcies i prejudicis respecte dels individus catalanoparlants i el seu dret a parlar la seva llengua.

“...hay veces que nosotros también vamos con la mosca detrás de la oreja...también deberíamos cambiar algo...”

“...muchas veces vamos predispuestos a liarla...”

B) ÀMBIT CATALUNYA

- Entre els participants catalans predomina la percepció de que la **llengua** es configura com el **factor de conflicte i enfrontament** més important **entre Catalunya i Espanya**.

“...crec que el tema de la llengua és un dels punts més conflictius a nivell d'enfrontament...”

En aquest sentit, es detecta que, principalment als grups formats per individus menors de 50 anys, s'atribueix gran part de la culpa de l'**existència d'aquest conflicte** a.

- La **imatge distorsionada** que tenen els espanyols de la realitat lingüística a Catalunya:

“...està tot molt distorsionat...pensen que vindran aquí i no s'entendran amb ningú...”

A la major part dels grups realitzats amb individus entre els 20 i els 49 anys s'assenyalen diferents **creences** que perceben predominen **entre els espanyols**:

“...tinc un amic que creia que aquí tothom parlava en català i que el castellà no l'enténem, no volia venir...”

“...la idea que tienen ellos es de que el problema está en la calle...”

“...pensen que parlem català per fastiguejar-los...”

“...pensem que només parlem català i no és així...”

Es considera que els **mitjans de comunicació** manipulen el tema de la llengua segons els seus interessos i ideologia.

“...la gente de fuera ve la tele y les parece que aquí no se puede vivir hablando el castellano...”

“...el problema l'estan creant quatre diaris que estan controlats pel Govern central...”

- La **instrumentalització per part dels polítics**, tant catalans com espanyols, del tema lingüístic per tal de servir als seus interessos de partit.

“...se n'ha fet un instrument polític...”

“...la Generalitat está todo el día machacando con decretos y cosas así, y la gente lo que ve es eso...”

“...els polítics ens compliquen la vida amb aquest tema...”

- La **manca de comprensió** dels espanyols envers el fet de que els catalans parlin una altra llengua

“...te vas a Andalucía y por ahí te dicen que el catalán es un dialecto...y no les discutas que se pelean...”

“...menos de un 10% lo aceptan...te dicen que el catalán es un dialecto y que en España lo único que se puede hablar es español...”

“...es un problema de Madrid y del Sur que sólo tienen un idioma y no pueden entender que haya otro idioma...”

“...avui en dia es continua sense acceptar que els catalans parlem català...”

- Cal assenyalar que tant a nivell espontani com suggerit, excepte a un grup dels realitzats, s'afirma que **no hi ha conflicte** a nivell social.

“...socialment no hi ha conflicte, la gent s'arregla, és políticament...”

“...en la calle no hay problema, la gente de la calle es más tolerante...”

“...aquí no es força ningú a res, hi ha una convivència molt tranquil·la, segons amb qui parlis fas servir un idioma o l'altre...”

No obstant, a gairebé la meitat dels grups alguns dels participants fan referència a que hi ha catalans que tenen **actituds intransigents vers els castellanoparlants** tant catalans com espanyols.

“...parlo a casa en castellà i a vegades pel carrer pregunto en castellà, hi ha gent que s'ha molestat perquè no li parlo en català, em sembla una barbaritat...”

“...sempre et pots trobar amb algú que contesti malament perquè no parlis en català...”

En aquest punt, molts dels joves i dels individus més grans investigats que lo millor i més adequat és alternar les dues llengües segons l'interlocutor, sobretot si aquest no sap ni entén català.

“...lo normal és canviar de llengua si el tio no és català...jo soc respectuós i parlo en castellà...”

“...si et parlen en castellà tu respons en castellà i si et parlen en català respons en català...és lo educat...”

Només al grup format per individus residents a Barcelona de 35 a 49 anys d'ascendència no catalana es percep que sí que hi ha conflicte a nivell de carrer. I en aquest sentit, afirmen haver-se sentit maltractats pel fet de parlar castellà.

“...en Barcelona mismo me han tratado mal, he entrado en una tienda diciendo Buenos días y me han dicho: aquí es diu bon dia...”

- La major part dels participants afirmen que els habitants de Catalunya són **bilingües** i que a nivell social es parla tant una llengua com l'altra.

“...aquí tothom parla les dues llengües...”

En **desacord** amb aquesta **percepció** es manifesten els següents grups formats per joves –20 a 29 anys - :

- Els joves de l'Àrea Metropolitana de classe social mitja-alta i d'ascendència catalana que consideren que **la majoria de la població de Catalunya parla català**.

“...la majoria de la gent parla català aquí a Catalunya...”

- Els joves de Barcelona d'ascendència no catalana i de classe mitja-mitja o mitja-alta opinen que **es parla més castellà que català** perquè hi ha un alt percentatge de població immigrant.

“...el catalán está en una posición minoritaria...porque mucha gente ha venido de fuera...”

“...el catalán se habla menos porque hay mucha gente de fuera...”

A aquesta apreciació s'afegeixen els joves de Vic d'ascendència no catalana i els individus de 35 a 49 anys de Barcelona d'ascendència catalana però amb un to crític ja que manifesten que les persones que porten molt temps a Catalunya **han de parlar català per integrar-se**.

"...hi ha gent que fa 20 anys que estan vivint aquí i que no parlen català perquè no els hi dona la gana...a mi em fa mal..."

"...hi ha molta gent que porta fins i tot 30 anys vivint aquí i no parlen català...no em sembla bé i demostra poca voluntat d'integració...pitjor per ells, es marginen ells mateixos..."

"...ja que estàs aquí dons integra't...parla català..."

- Finalment, els joves de Barcelona d'ascendència catalana i de classe social mitja alta perceben que **els nens no saben parlar castellà**.

"...cada vegada hi ha més nens que no saben parlar castellà i això és una pena..."

"...trobo molt trist que un català petit se'n vagi a Madrid de vacances i no sàpiga parlar el castellà..."

En general, els participants més joves i els més grans es mostren explícitament **partidaris del bilingüisme** ja que consideren positiu i enriquidor el coneixement de dues llengües i un avantatge dels catalans respecte dels espanyols que no tenen altra llengua pròpia que el castellà.

“...hem d’aprofitar el bilingüisme que tenim i amés un dels idiomes més parlats al món és l’espanyol...”

“...el bilingüisme, és una cosa molt bona que puguem canviar el xip...hi ha gent que no accepta el bilingüisme que és una cosa molt rica que tenim aquí...”

- La qüestió lingüística s’aborda també per part dels participants catalans des del **punt de vista polític i institucional** i és en aquesta vessant on es troben més problemes.

“...creo que el problema es más un problema a nivel institucional de que si quieres estar aquí, habla catalán...”

Predomina la percepció de que **des dels poders polítics es defensa i potencia el català**, la seva presència i coneixement, mitjançant la política lingüística.

“...en alguns llocs el català s’està imposant per força i crec que en això ens equivoquem...”

Així mateix, en general es percep que la defensa de la **llengua** s’ha associat políticament fins a esdevenir un element bàsic de la **identitat** catalana i el **sentiment nacionalista**.

“...és una manera de defensar i mantenir un sentiment...políticament és un valor de lluita...”

Els joves analitzen aquesta política lingüística i consideren que és conseqüència de la prohibició que va patir el català durant la dictadura franquista que porta a que ara es “sobreprotegeixi” per recuperar el mal fet per la prohibició i evitar que desapareixi.

“...és normal que durant un temps es sobreprotegeixi el català...s’ha hagut de recuperar...la prohibició de Franco...”

“...si no se regula desaparece...si no hubiera habido la dictadura y el retraso que hubo ahora no habría que defender el catalán...”

⇒ Alguns d’aquests joves de Barcelona perceben que l’actual política lingüística malgrat tenir com objectiu protegir i conservar el català està provocant l’**arraconament del castellà**, efecte que consideren negatiu.

“...s’ha passat de la paranoia de que es perdria el català a que ara no es deixa parlar castellà...”

“...últimamente se está cerrando demasiado el tema de sólo catalán...al castellano lo están limitando...”

“...es una especie de dictadura...antes nos quejábamos de que no se podía hablar el catalán y ahora están haciendo lo mismo pero al revés...”

“...lo que no me gusta de Cataluña es que no se respete el bilingüismo...que por ejemplo no se tolere que alguien quiera hacer un examen en castellano...”

D'acord amb aquesta apreciació de que el castellà està sent arraconat, els individus de 35 a 49 anys de Barcelona perceben que aquest fet provoca els **espanyols** que visiten Catalunya **es sentin estrangers**.

“...parles amb gent de fora i t'expliquen que han vingut a Barcelona i que anant pel carrer i al metro s'han sentit com si fossin a l'estranger pel tema de l'idioma...”

Així mateix, alguns dels participants més grans no nascuts a Catalunya asseguren que debut a l'obligatorietat de que tot sigui en català està **frenant la vinguda de gent a Catalunya**.

⇒ En el cantó oposat a la percepció exposada fins ara, es posicionen alguns dels participants de Lleida de 35 a 49 anys i de 55 a 69 anys que asseguren que hi ha **àmbits en que el català no es pot fer servir** de manera corrent.

“...als jutjats tenen l'obligació de saber-ho però de vegades et posen moltes trabes per parlar el català...normalment parlen en castellà...”

“...vas a molts bateigs i comunions i són en castellà...”

“...en realitat ara el podem utilitzar en poc àmbits...ho tenim molt magre...a les botigues, als ministeris, a Renfe, a Telefònica aquí a Lleida sempre et parlen en castellà...”

- La **política lingüística** aplicada a l'**ensenyament** obligatori dels infants rep diferents **valoracions**:
  - Es **criticada** per part de la major part dels participants de 35 a 49 anys i de 55 a 69 anys. S'afirma que la totalitat de les assignatures s'imparteixin en català mentre que la presència del castellà es limita al seu aprenentatge com una matèria més.

“...ya en el parvulario lo primero que aprenden es catalán...y en el colegio todo se da en catalán...”

“...a moltes escoles de Catalunya estan deixant de banda el castellà totalment i això no està bé...”

“...el castellano es una asignatura más...cuatro horas a la semana como el inglés...”

“...gent que ve a estudiar el Cou i els obliguen a fer els exàmens en català, molt de fanatisme...”

Davant aquest fet, molts es manifesten partidaris de l'ensenyament bilingüe per permetre la llibertat de l'elecció, per facilitar la formació dels fills de gent que s'instal·la a Catalunya procedent d'Espanya i per assegurar un bon domini de la llengua castellana.

“...haurien de saber tots dos idiomes de la mateixa manera...ara es matxaca molt més el català que el castellà...”

“...mis sobrinos dan todas las asignaturas en catalán y sólo hacen 4 horas de castellano a la semana...debería estar equilibrado...”

“...que a l'escola t'obliguin a fer-ho tot en català està malament, seria millor que et deixessin escollir, per exemple 50% d'escoles en català i 50% en castellà...”

- Una minoria dels participants opinen que la **immersió lingüística és adient** ja que:

→ El català ho necessita perquè sinó es perdria

“...si no hagués immersió arribaria un moment que el català desapareixeria...”

→ El castellà s'aprèn gràcies a la presència de mitjans de comunicació que emeten o publiquen en aquest idioma.

“...sis diaris són en castellà, no tinguis por que mai es deixarà d'aprendre el castellà...”

“...però és que el castellà ja s'aprèn, no cal estudiar-lo...si mires al teu voltant hi ha molta immersió castellana: diaris, ràdio, televisió...”

- Entre els participants més joves, principalment d'ascendència no catalana, i alguns dels més grans, s'assegura que a Catalunya **s'exigeix el català per treballar**.

“...demanen el català per qualsevol feina, si no el saps estàs fora...”

Per alguns aquesta exigència només existeix al sector públic mentre que la resta percep que aquesta exigència és general.

“...si vols demanar feina de professor o a una entitat pública t'exigeixen el català...els professors catalans poden anar a la resta d'Espanya però un professor de La Rioja no pot venir aquí a fer de professor...”

Cal destacar que els participants que manifesten crítiques davant de l'exigència del català a l'hora de treballar i la immersió lingüística a l'ensenyament basen les seves crítiques en el fet de que aquesta política lingüística es configura segons el seu parer en un **fre per la vinguda de gent d'altres comunitats autònomes**.

"...no puede venir gente de toda España porque aquí o tienes catalán o no haces nada..."

"...intentas trabajar en castellano y te piden el catalán...no es normal que gente de fuera de Cataluña no pueda venir a trabajar..."

"...la gente va a dejar de venir...están cerrando fronteras y estaremos muy bien y produciremos mucho pero si tiene que venir gente de fuera lo tiene complicadísimo..."

"...en los colegios, las universidades es todo en catalán...para trabajar te lo exigen...viene gente de fuera que se han tenido que marchar...estamos en el siglo de las comunicaciones, es absurdo poner barreras..."

Els individus de Barcelona de 55 a 69 anys no nascuts a Catalunya arriben més lluny en les seves crítiques i afirmen que es beneficia als catalans a l'hora d'accedir a un lloc de treball públic a Catalunya en detriment d'aquells d'ascendència no catalana o no nascuts a aquesta comunitat.

"...discriminan...para puestos altos pasa el catalanito y no el castellanito..."

A la **postura contrària** trobem alguns dels participants d'ascendència catalana de 35-49 anys que afirmen que qui ve a Catalunya ha d'aprendre el català com passa a qualsevol altre país amb una llengua diferent.

"...que aprenguin català, si tu vols anar a Irlanda has d'aprendre l'anglès..."

Es detecta que a les **diferents postures** respecte de la valoració de la política lingüística a Catalunya incideix força la percepció i conceptualització de Catalunya:

- Per aquells que consideren que Catalunya forma part d'Espanya consideren que exigir el català no està bé ja que el castellà també és llengua oficial a Catalunya.

"...Cataluña pertenece a España y está bajo la Constitución...no se tiene que imponer el catalán..."

- Per aquells individus que opinen que Catalunya no pertany a Espanya ja que és un altre país consideren que és lògic i normal que s'exigeixi el coneixement de la llengua pròpia del país.

"...Cataluña no pertenece a España...el que quiera trabajar aquí ha de aprender el catalán..."

"...t'has d'obligar a estudiar una llengua si vols treballar en un lloc d'un país..."

8. ÀMBIT POLÍTIC

8. ÀMBIT POLÍTIC

Al present capítol recollim els aspectes de l'àmbit polític que segons la mostra investigada provoquen antagonisme entre Catalunya i Espanya.

Per tal de fer més entenedor aquest capítol a continuació presentem en un quadre els temes que van sorgir a les diferents reunions a l'hora de parlar de les qüestions polítiques que generen distanciament i enfrontament entre ambdós territoris.

PER PART DELS ESPANYOLS	PER PART DELS CATALANS
<p>Els polítics, especialment els catalans són assenyalats com a responsables del distanciament entre Catalunya i Espanya ja que es considera que fomenten la mala relació entre ambdós territoris, potencien l'animadversió mútua i la mala imatge de Catalunya a Espanya.</p> <p>Jordi Pujol centra gran part del discurs al voltant dels polítics, configurant-se com el principal representat de la política a Catalunya i símbol del nacionalisme.</p>	<p>S'atribueix als polítics i als mitjans de comunicació gran part de la responsabilitat del distanciament entre Catalunya i Espanya, es considera que amb la seva actitud i comportament generen i fomenten la mala relació entre ambdós territoris.</p> <p>Els polítics assenyalats com els que més provoquen aquest mal enteniment són Jordi Pujol- especialment entre els individus d'ascendència no catalana- i Rodríguez Ibarra – pels individus d'ascendència catalana -.</p>

PER PART DELS ESPANYOLS	PER PART DELS CATALANS
<p>La política de pactes de CiU amb el Govern Central, primer amb el PSOE i després amb el PP es valorada negativament des del punt de vista de la globalitat d'Espanya</p>	<p>Els participants catalans investigats no fan cap referència a la política de pactes de CiU amb el Govern Central.</p>
<p>El nacionalisme es considera com una característica dels catalans. A nivell sociocultural i en la seva expressió moderada es valora positivament ja que es centra en la defensa dels interessos de la seva Comunitat Autònoma.</p> <p>La valoració negativa apareix quan es relaciona el nacionalisme amb les seves expressions considerades més radicals: l'independentisme i el separatisme.</p>	<p>Es considera el nacionalisme com una forma d'expressió de la identitat dels catalans i com a tal i tenint en compte que el seu principal objectiu és defensar els interessos de Catalunya es valora positivament.</p> <p>S'aprecia com conseqüència negativa del nacionalisme la imatge errònia que perceben predomina a Espanya sobre el mateix. S'assegura que a Espanya es percep el nacionalisme català amb un fort component d'odi a Espanya.</p>

A) ÀMBIT ESPANYA

8.1. LA POLÍTICA I ELS POLÍTICS

A aquest punt tractarem els aspectes de l'àmbit polític que es configuren segons els espanyols com els generadors d'antagonisme entre Catalunya i Espanya.

Els participants a les reunions realitzades a Espanya assenyalen tot un seguit d'accions i esdeveniments polítics recents així com el paper de personatges polítics.

- Pel que fa referència als polítics, destaca el fet de que, per part del grup d'espanyols analitzat, es jutja bàsicament l'actuació dels **polítics catalans** i en contades ocasions es fan referències específiques l'actuació dels **polítics espanyols**.

En general, es fa **responsables als polítics de fomentar la mala relació** entre Catalunya i Espanya, ja que històricament es considera que han **potenciat l'animadversió** entre les dues parts amb la finalitat conscient d'obtenir major numero de vots.

“...los políticos tienen parte de la culpa de esta relación, ellos han utilizado históricamente esta cuestión porque da votos...”

“...todos los problemas son políticos...”

- En concret a Madrid, es fa èmfasis en el fet de que es fa servir la **politització de la llengua** catalana com una eina electoral, que forma part dels factors utilitzats en el distanciament dut a terme per part de l'àmbit polític.

“...sino politizasen la lengua sería diferente...”

A València i per part del segment d'edat més alt, es considera que els polítics catalans han subvencionat moltes coses i en particular la llengua. Aquest fet, es valora de forma negativa, ja que la potenciació del català a València ha impedit el desenvolupament del valencià, la seva llengua.

“...los libros están escritos en catalán, no en valenciano es culpa de los políticos catalanes...”

“...la Generalitat ha promocionado el catalán en Valencia...”

- En ocasions, destaca la percepció dels dirigents polítics catalans, com personatges **insolidaris** amb la resta del territori espanyol i considerats “pedigüños” donades les contínues sol·licituds econòmiques que es fan al Govern Central.

“...la imagen pública que tienen los dirigentes catalanes es esa, la de pedigüños y la de insolidarios...”

- La majoria dels joves de València, Sevilla, Madrid i els dos segments d'edat més alts de València, fan responsables de forma espontània als **polítics catalans** i als seus corresponents partits de la difusió d'informació que té a com a resultat la creació d'una **mala imatge de Catalunya a Espanya** i de fomentar una mala relació entre espanyols i catalans.

“...yo no tengo ningún problema con los catalanes, sí con sus dirigentes...”

“...los políticos son los que hacen que odiamos una cosa u otra...”

En alguns casos s'afegeix que el poble no participa de forma directa en el decisions preses per part dels polítics

“...a lo mejor no es culpa del pueblo llano que a lo mejor no tiene ni voz no voto ni participa en esas decisiones y son los políticos...”

- Finalment, cal mencionar que el segment de joves de Sevilla considera que l'actuació dels polítics catalans es caracteritza per un major rigor i més professionalitat que la dels polítics espanyols.

“...En Cataluña los políticos son políticos y aquí los políticos son unos chufra...”

□ **Jordi Pujol**

L'actual President de la Generalitat, Jordi Pujol, es configura pels espanyols com el **principal representant de la política** duta a terme a Catalunya. En aquest sentit, són constants les referències a aquest polític en els discurs dels participants a les reunions realitzades a Espanya.

En la majoria de casos, encara que es parla dels polítics catalans en general, Pujol és pràcticament l'únic nom que apareix, donat que es tracta d'un **polític molt conegut** a tota Espanya i **representa** pels espanyols **la defensa de Catalunya**.

"...todos querríamos uno que nos defendiera..."

Així mateix, en general, es parla de Pujol com a **símbol del nacionalisme**, tant si es considera la seva actuació de forma positiva o negativa.

Tant per part d'aquells que estan a favor del nacionalisme, com pels qui estan en contra, Jordi Pujol es percep com la figura responsable de la majoria de concessions i beneficis aconseguits per a la Comunitat Autònoma de Catalunya. Aquesta **figura es envejada** per moltes altres comunitats.

"...aquí necesitaríamos también un Pujol..."

Pujol compta amb una imatge de representant i alhora defensor de la seva comunitat, es considera que ha lluitat i **procurat el bé pel seu poble** al mateix temps que **ha sabut aprofitar** els beneficis obtinguts al llarg d'aquesta lluita.

“...Pujol ha pedido y se lo han concedido...”

D'altra banda, especialment a València, també es percep Pujol com a un polític amb una **actitud oportunista**, ja que ha sabut aprofitar les ocasions que se li han presentat per beneficiar la seva comunitat.

Aquest fet es percep de forma negativa i accentua el rebuig envers Catalunya, ja que es considera que el benefici d'una comunitat en particular va en detriment del benefici del conjunt de les comunitats. En aquest sentit, s'assegura que Catalunya s'ha beneficiat de la situació mentre que la resta de comunitats no ha tingut la ocasió de fer ho.

“...antes de que acabaran las elecciones el Pujol ya estaba hablando de miles y miles de millones de pesetas para Cataluña a cambio de su apoyo...”

▫ **La política de pactes amb els Govern Central**

A molts dels grups realitzats amb individus de 20 a 29 anys i de 35 a 49 anys es fa referència a la política de pactes duta a terme els últims anys per part de CiU.

Ambdós segments consideren que la **política** duta a terme per part de l'Estat en els darrers anys ha estat **molt influenciada per CiU**.

A més d'aquest fet, amb especial incidència a la Comunitat de Madrid, es percep una sensació d'**intrusió de CiU al Partit Popular**.

“...se han metido en el PP, se han fusionado...”

Tant la política de pactes, com la intrusió de CiU al Govern Central es valoren de forma **negativa**, ja que es considera que els objectius de CiU, com a partit nacionalista que és, divergeixen dels objectius dels altres partits polítics. Es considera que mentre que els partits nacionalistes vetllen per la seva Comunitat Autònoma, la resta de partits ho fa per la globalitat del país.

“...persiguen otros fines que el resto de partidos...”

En referència, a la política de pactes duta a terme en els últims anys, es considera que els catalans n'han sortit molt beneficiats, donat que s'han obtingut **privilegis** de tot tipus. Aquests beneficis, no només són **de caire polític i econòmic**, sinó que es perceben molt diversos i en ocasions els mateixos entrevistats no saben concretar-los. Els principals beneficis esmentats es concreten en cessions de competències, poder polític, llibertats, etc.

Cal assenyalar que principalment a Saragossa es percep que el Govern català ha proporcionat **governabilitat** a l'Estat espanyol i que és per aquesta ajuda que Catalunya ha estat recompensada donant coses a canvi.

De forma puntual, la política de pactes es percep, com un **joc polític inevitable**, en el cas de que un partit no aconsegueixi prou nombre de vots per governar ha de pactar amb aquell partit que en tingui els que li falten per tal de poder governar.

“...te necesito para gobernar, pues te doy algo a cambio...”

“...en un juego político y no es criticable, es lo que hay, si necesitas pactar lo haces con el que tiene más votantes...”

Un altre factor que de forma paral·lela incrementa la **percepció negativa de la política de pactes** és el fet de que es percep que Catalunya ha sigut la única comunitat beneficiada per aquest fet. Això fa que els participants assegurin que la resta de comunitats es sentin discriminades i en inferioritat de condicions, ja que no consideren que puguin arribar a assolir mai aquesta situació.

Especialment a Saragossa es considera que Catalunya ha avançat molt més que la resta d'Espanya, aquest fet reforça la imatge de que el Govern català s'ha beneficiat de la seva posició i consideren que els catalans volen continuar recolzant al Govern amb l'objectiu de continuar beneficiant-se.

“...no paran de pedir constantemente y siempre intentan sacar tajada para ellos, de apoyar al Gobierno Central...”

“...eso demuestra que son ellos los que se han beneficiado...”

De forma puntual, el segment d'edat més avançada de La Corunya considera que els polítics catalans no es van introduir al Govern amb la intenció expressa de que si les coses no anaven bé, les conseqüències no repercutissin en ells. De forma paral·lela, consideren que aquest fet ha provocat que els votants catalans els hagin castigat amb la negació del seu vot en la legislatura actual.

“...no se metieron en el Gobierno para no mojarse si las cosas salían mal...”

“...los propios catalanes los han castigado con su voto...”

Després de l'exposició d'aquests fets, podem concloure que la política de pactes, duta a terme en els últims 8 anys, ha accentuat la percepció de les diferències entre Catalunya i Espanya. Considerant que abans de dur a terme la política de pactes, Catalunya ja es percebia com una comunitat beneficiada, avui en dia després dels pactes polítics amb el Govern Central, aquesta percepció s'ha vist considerablement incrementada.

- Respecte dels pactes concrets, el cas del pacte amb el **PP** es més recordat ja que es l'últim en el temps, i fins hi tot es considera que va tenir repercussions en les últimes eleccions, moment en el que CiU demanava 400 milions de pessetes a canvi del seu recolzament polític.

“...le puso precio a su ayuda, sin saber lo que había salido en las elecciones...”

La percepció negativa d'aquest fet, es veu accentuada per la circumstància de que la demanda es va formular abans de conèixer el resultat de les eleccions en qüestió.

- En relació al pacte dut a terme amb el **PSOE** es menciona en moltes menys ocasions, ja que la distància en el temps fomenta que sigui menys recordat, recalcant que alguns dels entrevistats que critiquen els pactes amb el PP ni tant sols esmenten els del PSOE.

Com a conseqüència dels successius pactes de CiU amb el Govern Central s'esmenten tot un seguit de **privilegis concedits a Catalunya** per sobre de la resta de Comunitats Autònomes. Concretament es destaquen privilegis econòmics i polítics.

Per part dels joves de Madrid, destaca la percepció de la **Generalitat és un organisme privilegiat**, ja que compta amb més competències, més poder polític i més privilegis que la Comunitat de Madrid.

Per la seva banda, a La Corunya, destaca la percepció de Catalunya com una comunitat que respon davant de l'Estat amb una correcta gestió i aprofitament dels recursos, partint d'aquesta apreciació es considera encertat que es concedeixin més privilegis a Catalunya.

"...saben que Cataluña es una comunidad que va adelante y posiblemente le concedan muchas más cosas y tenga más privilegios sólo por eso, porque responde..."

□ Els partits nacionalistes

En general els partits nacionalistes es perceben com a partits polítics amb un àmbit d'acció restringit a la seva Comunitat Autònoma i que tenen com a funció fonamental **vetllar pel bé de la comunitat** a la qual pertanyen.

"...yo veo bien un partido nacionalista que se preocupa de tu comunidad..."

"...en todas partes la gente quiere defender lo propio, lo suyo..."

Els partits nacionalistes no es perceben exclusius de Catalunya sinó que es considera que n'hi han a tot l'Estat. Però els partits catalans són els que més destaquen, donat que son percebuts com a partits amb força i els de la resta de l'Estat es perceben com partits sense força.

Els participants mesuren la força d'un partit en funció del número de vots que obté, per tant els individus d'algunes de les Comunitats Autònomes que no disposen d'un partit nacionalista en el Govern autonòmic s'autoresponsabilitzen de l'actual situació.

"...tendríamos que tener un partido regionalista y votarlo..."

El fet de que **Catalunya** disposi d'un **partit nacionalista amb força** és un **fet envejable** per part de la resta de comunitats. Aquesta enveja en ocasions es manifesta positiva i en ocasions negativa.

"...tenemos envidia de los catalanes porque nos gustaría tener un partido luchando por los derechos de los andaluces, ojalá tuviéramos ese espíritu de lucha..."

- Per part dels joves de Madrid i de Saragossa junt amb els 2 segments d'edat més alts de València la **valoració** del partits polítics nacionalistes és **negativa** i, exclusivament es parla dels partits nacionalistes catalans obviant la visió del nacionalisme de la resta de l'Estat.
- Concretament a Madrid es considera que els **objectius** dels partits nacionalistes són contraposats als de la resta de partits polítics.

"...persiguen otros fines que el resto de partidos..."

- Mentre que a València, l'actitud dels partits nacionalistes es percep com una **voluntat de domini** tant de la seva comunitat autònoma com d'altres llocs propers, com per exemple les Illes Balears o València.

“...quieren absorvernós a nosotros, a Mallorca, quieren dominio...”

“...están introduciendo gente en Valencia para camelar a intelectuales, estudiantes, etc....”

“...intentaron colonizarnos, ahora ya no...”

- Es detecta que el coneixement del grup d'edat menor, de 20 a 29 anys, envers els partits nacionalistes és bastant més ampli que el de la resta d'interval·ls d'edat. De forma paral·lela, la valoració més positiva en relació als partits nacionalistes es dona en aquest mateix segment d'edat, excepte a Madrid i Saragossa.

- **Convergència i Unió** es configura, al conjunt de grups investigats a Espanya, com el **partit nacionalista per excel·lència**.

Respecte de la **valoració** d'aquest partit es detecta que:

- Aquells individus que es manifesten favorables vers els partits nacionalistes valoren de forma positiva la política de CiU
- Aquells individus que estan en contra dels partits nacionalistes valoren de forma negativa la tasca realitzada per CiU.
- Dins del segment d'edat més jove les principals opinions respecte a la política de CiU són les següents:
  - A Sevilla, es valora la tasca de CiU com bona per Catalunya.

“...buena actuación para su comunidad autónoma...”

- A Saragossa es considera que gràcies al recolzament proporcionat per CiU al Govern Central s'han aconseguit més llibertats per Catalunya.

“...por apoyar al Gobierno Central han conseguido más libertades en Catalunya...”

- A Madrid, creuen que CiU persegueix uns objectius molt divergents respecte als de la resta de partits polítics d'àmbit estatal.

“...persiguen otros fines que el resto de partidos...”

- A València, d'una banda es percep CiU com un partit molt relacionat amb el sentiment d'identitat català que ha ofert als catalans la alliberació que necessitaven i ha fet un bé per Catalunya. Per altra banda, apareix una incomprensió respecte al llarg període de temps que porta governant i el fet de que el votin els immigrants, ja que es dona per suposat que aquests no tenen el sentiment catalanista que s'atribueix als votants de CiU.

“...no creo que el andaluz tenga el sentimiento del catalán, pero le pone el tío cuatro polígonos al lado y el chiquillo a lo mejor va a un colegio que a lo mejor no hay en ningún sitio del país...”

- De forma puntual, per part dels joves de Madrid es fa referència a **ERC** que es percep com un partit antagonista donat que la seva línia d'acció va en contra de les directrius principals dels partits que governen el país.

S'estableix un paral·lelisme entre la situació d'ERC a Catalunya i Fuerza Nueva a Espanya.

“...hay ciertos partidos antagonistas, [ERC ...igual que aquí Fuerza Nueva...”

8.2. EL NACIONALISME

- El tema del **nacionalisme** és àmpliament tractat al llarg de totes les reunions, a la majoria de les reunions és un tema que apareix a nivell espontani com a una de les **característiques associades als catalans**, segurament en aquesta imatge han influït els esdeveniments polítics dels últims anys.

A l'hora de parlar de nacionalisme, s'estableix automàticament una associació amb el **nacionalisme català**, només en contades ocasions i per part d'aquells que tenen actituds més benèvols apareix el concepte de nacionalisme associat a la resta de CCAA espanyoles.

Per part dels espanyols, són molt diverses les opinions respecte al tema del nacionalisme, no obstant apareix una convergència comuna a tots: el nacionalisme es percep com un **fort sentiment d'identitat** del poble català.

“...quieren ser primero catalanes y luego españoles...”

Considerant aquest sentiment d'identitat de forma aïllada, s'observa una posició intermitja i no es jutja ni positiva ni negativament, acceptant l'ho com un tret característic dels catalans. Són les diferents associacions que es fan al respecte, les que acaben creant una visió negativa del nacionalisme.

“...siempre que el nacionalismo no signifique separatismo me parece correcto, porque todos somos nacionalistas...”

“...a mi no me molesta, mientras ellos vean bien las dos cosas, sin tratar de anexionar a los demás...”

- Per part dels dos segments d'edat més alts s'observa una **associació directa entre el nacionalisme i el separatisme**, en el cas concret de La Corunya es parla de **nacionalisme extrem o radical** i s'associa al partit polític d'ERC.

“...son más radicales los de ERC...”

“...todos los nacionalismos extremos son malos...”

Aquest nacionalisme extrem o separatisme es percep **negatiu** i el seu origen s'atribueix a un **invent dels polítics** i no s'associa al poble català. Aquest tipus de nacionalisme es considera generat i fomentat pels propis polítics i un grup reduït de persones, ja siguin de caràcter influenciable o bé que pretenen la separació i l'allunyament dels dos bàndols.

“...el nacionalismo es un invento político y de 4 idiotas que quieren separar...”

“...no creo que sean los catalanes sino la gente del Gobierno...”

Aquesta forma d'expressió del nacionalisme es considera, en molts casos, originada per desviar l'atenció d'altres temes i s'assegura que distorsiona i accentua els problemes de relació entre espanyols i catalans.

“...es enfrentar a la gente...”

“...lo que interesa es el follón para que no se hable de otros problemas...”

Especialment a Saragossa es considera que els catalans, en general són **separatistes** i com en casos anteriors aquest separatisme crea rebuig.

“...lo malo es el separatismo...”

En el moment en que aquest sentiment nacionalisme crea rebuig en els espanyols es produeix un accentuació del distanciament.

“...se alejan ellos...”

En el cas de Madrid, el sentiment nacionalista no només s'associa amb el separatisme, sinó que també es relaciona amb l'**independentisme**. Aquesta percepció del nacionalisme provoca que les diferències entre Catalunya i Espanya s'accentuïn en el cas concret de la Comunitat de Madrid.

“...no aguanto ese nacionalismo paleta que tienen los catalanes con el rollo del separatismo y del nacionalismo que está ya trasnochado...”

Focalitzant la nostra atenció en el grup d'edat més alta, s'observa que l'**independentisme** crea un sentiment d'incomprensió donats el principis de convergència de la Comunitat Europea.

“...no tiene sentido si estamos moviéndonos en Europa...”

Així mateix, s'atribueix el **naixement** de l'independentisme a l'època de la Guerra Civil i se'l considera un factor potencialment capaç de **desenvolupar un conflicte/guerra**. Com és lògic, aquesta possibilitat atemoritza a tots aquells que la contemplen.

“...empezó en la Guerra Civil y podría empezar una guerra social...”

- El grup d'edat intermig és el que aporta més **diversitat d'opinions** en relació al nacionalisme.
  - A Madrid i a Saragossa destaquen referències als sentiments nacionalistes dels **fills dels immigrants**. En general, es percep que aquest últims incorporen sentiments nacionalistes accentuats, que els seus pares no tenen. La incorporació d'aquest sentiments és justificada per part dels participants a l'estudi com una forma d'autoafirmació donada la falta d'identitat que es percep en els individus en qüestió.

“...dos o tres generaciones los hijos de los inmigrantes se creen más catalanes, son más catalanes...”

“...los charnegos son peor, por falta de identidad salen rebotados...necesidad de afirmarse...”

“...tienen que demostrar más catalismo que los que son de allí...”

- Una vegada més, ens veiem obligats a analitzar el cas de València per separat. En aquest cas, es degut a la disconformitat dels valencians amb el fet de que es consideri València com part integrant del territori dels Països Catalans.

“...que ellos digan que somos la Cataluña del Sur a mí me molesta...”

Tot i que es considera que el nacionalisme es un factor que distancia les relacions entre Catalunya i Espanya, els valencians es mostren a favor del nacionalisme com a **forma d'expressió de la cultura**, si bé diferencien el nacionalisme del separatisme, respecte aquest últim es mostren totalment en contra.

“...me parece bien que un nacionalista defienda su cultura, sus tradiciones y esas cosas pero que lleguen a separarse no me parece bien...”

- Paral·lelament a Sevilla es considera el nacionalisme com un **sentiment** en fase d'extinció.

“...los nacionalistas, con la cultura y la juventud, que tenemos ahora, de aquí a 20 años han desaparecido...”

- Entre els grups de joves investigats apareixen diferències:

- A València es considera que el nacionalisme català és el **nacionalisme per excel·lència** i el **model** de nacionalisme a **seguir**.

“...el que sea nacionalista se tiene que fijar en ellos...”

- Conjuntament amb Sevilla es percep Catalunya com una comunitat molt unida en comparació amb la resta.

“...es una comunidad más unida...”

- En canvi a Saragossa es considera que el nacionalisme està en **contra del desenvolupament conjunt del país** i de la solidaritat territorial.

“...por delante de todo están ellos...”

B) ÀMBIT CATALUNYA

Dins del segment format pel conjunt de ciutadans catalans investigats s'observen **diferències d'opinió segons l'ascendència dels individus** pel que respecte a la política, els polítics, la manipulació de la informació i sobretot el nacionalisme.

8.3. LA POLÍTICA I ELS POLÍTICS

- Una vegada més, s'observa la percepció generalitzada de que **són els polítics els que generen o fomenten el conflicte i/o el distanciament** entre Catalunya i Espanya, ja que entre el poble no es percep l'existència de cap conflicte.

"...entre el poble llis i pla, no..."

Entre els catalans predomina la percepció d'una **manipulació** expressa del **discurs polític** amb finalitat electoralista que s'accentua en el grup d'ascendència catalana.

"...manipulació de la política, del sentit de les coses..."

En general, es fan referències expresses als **discursos polítics de Rodríguez Ibarra i Jordi Pujol** que són els polítics més esmentats.

- En la relació a **Rodríguez Ibarra**, es considera que elabora un discurs polític en **contra del catalans** per tal de donar-se a conèixer i obtenir més vots a la seva comunitat.

“...per fer populisme o perquè el votin els extremerys en comptes de prometre més feina o lo que sigui, fa populisme contra els catalans, que si nos roban, quan el primer comprador de suro extremery és Catalunya...”

- El grup d'ascendència no catalana fa més èmfasis en l'actuació de **Jordi Pujol** considerant que el fet de que contínuament estigui demanant major finançament perjudica la imatge de Catalunya.

“...la imatge de Pujol plorant i demanant diners, i diners, i diners...”

“...Pujol va a Madrid a pedir para Catalunya...”

Així mateix, els individus de 55 a 69 anys no nascuts a Catalunya, consideren que Jordi Pujol i el tipus de política que a dut a terme en els últims anys són els responsables de la mala imatge de Catalunya a la resta de l'Estat.

“...se tiene manía a los catalanes por los afanes de Caudillo de Pujol...”

“...Pujol tiene la culpa...”

En aquesta línia, es mostren en desacord amb la política duta a terme per part de CiU i consideren que va en detriment de la imatge de Catalunya.

“...Pujol es negativo para Catalunya...”

- En relació als **partits nacionalistes** es consideren com a **necessaris**, ja que la seva funció és **defendre els interessos propis** de cada una de les comunitats autònomes.

“...Coalición Canaria té uns problemes que sino defensa ella, no ho fa ningú...”

CiU, es posiciona com el **partit nacionalista per excel·lència** i compta amb una imatge de partit defensor dels interessos tant polítics com econòmics de Catalunya.

- A tots els grups realitzats a Catalunya es destaca el fet, percebut com a força important, de la **manipulació de la informació** amb l'objectiu d'alimentar les diferències entre Catalunya i Espanya. Aquesta manipulació es percep generada tant per part dels **mitjans de comunicació** com per part dels **polítics**.

“...qui més accés té a la informació més manipula...”

“...estem a la era de la informació i qui té la informació té el poder, però descarat...”

“...no els interessa que hagi bona imatge...”

En altre ordre de coses a la reunió de Lleida, es fa èmfasis en el fet que durant les èpoques electorals els polítics canvien el seu discurs segons el públic.

“..quan hi han eleccions, els polítics diuen unes coses a les resta d’Espanya i unes altres a Catalunya; canvien el discurs...”

8.4. EL NACIONALISME

- El nacionalisme es considera, també a Catalunya, com una **forma d'expressió de la identitat dels catalans** associada al seu territori.

“...es normal que la gente se pueda sentir más identificada con Cataluña que con España, porque es más cercano a ti...”

L'objectiu principal del nacionalisme és la **defensa del interessos** tant polítics com econòmics i culturals de la Comunitat Autònoma on s'origina.

Aquest sentiment nacionalista junt amb la voluntat de defensar la cultura catalana, no pretén excloure en cap moment la cultura espanyola.

“...tinc tant assimilada la cultura espanyola com la catalana i de fet les poso al mateix nivell...”
“...per mi tant Espanya com Catalunya son paràmetres culturals...”

A continuació exposarem **opinions diferenciades** al respecte del nacionalisme segons l'ascendència dels individus.

- Per part de les persones amb ascendència catalana, a fora del que és Barcelona i l'AMB, s'observa la creença en l'existència d'una **voluntat d'imposició per part d'Espanya** que provoca en els catalans un sentiment de rebuig.

"...des d'Espanya es volen imposar coses als catalans..."

"...és indiscutible que les majories sempre intenten imposar el seu criteri a les minories..."

- Entre els individus d'ascendència no catalana, i que resideixen a Barcelona i l'AMB amb edats superiors als 35 anys, s'observa una visió diferent del nacionalisme.

En aquest cas, s'emmarca el nacionalisme com un **sentiment d'identitat** i es considera a diferència de la resta, que **no es tracta d'un factor potenciador del conflicte** entre Catalunya i Espanya.

"...yo creo que cuando salimos de nuestra región te sientes más catalán que cuando estás en ella y como español cuando sales al extranjero..."

Aquest grup se sent català o espanyol en funció del marc de referència i el lloc on es troba, si bé tots declaren sentir-se espanyols en més o menys grau.

"...si voy al extranjero, digo que soy española y me siento como tal pero no digo que soy catalana..."

“...si me muevo dentro de España y voy, por ejemplo a Andalucía pues digo que soy catalana y que soy de Barcelona...”

Dintre d'aquest grup els joves de Barcelona, enfoquen el seu discurs cap el fet de que l'**independentisme** fomenta el distanciament, ja que l'entenen com una **forma radical o extrema d'expressar el nacionalisme**, ja sigui per part dels espanyols o bé dels catalans.

“...una persona que es independentista pues no caerá bien y al revés igual un facha no caerá bien aquí...”

“...una persona que sea radical busca el conflicto...”

“...son los que más se enfadan, los más nacionalistas catalanes y los más nacionalistas españoles, los que pasan un poco más no tienen tanto problema...”

- Per part de la majoria de grups s'observa una **preocupació envers la imatge** que dona aquest nacionalisme **a Espanya**.

Els catalans, en general, perceben que la imatge que tenen els espanyols del nacionalisme es **errònia**. Consideren que la seva visió no es correspon amb la realitat, ja que creuen que els espanyols identifiquen el nacionalisme català amb un **odi a Espanya**.

“...tienen una visión de Cataluña diferente de la realidad...”

En general, es percep que aquesta imatge errònia, perjudica a Catalunya, ja que es considera que fomenta tant el distanciament com la incomprensió entre les parts i el rebuig que es produeix per part d'Espanya.

“...a lo millor estàs reclamant o defensant una cosa i et tatxen d'una altre...”

“...penso que ens rebutgen pel nacionalisme i per l'economia moltes vegades es confonen i les dos coses juntes són molt perilloses...”

Aprofundint en el tema de la imatge que dona el nacionalisme s'observen diferències d'opinió segons l'ascendència dels individus.

- Per part dels individus d'ascendència catalana, es considera que el nacionalisme és un **sentiment** general que en molts casos no és reconegut, especialment per part dels espanyols. Aquest fet genera que els catalans **es sentin incompresos** pels espanyols.

“...és una reacció natural, hi ha molta gent que la té però no li diu així...”

“...a la resta d'Espanya no ho entenen, almenys en general...”

- Per part dels d'ascendència no catalana, es considera que la imatge que tenen a Espanya no s'adapta a la realitat.

De forma general, es percep que a Espanya arriba una **informació equivocada** sobre els catalans que fomenta la creença dels espanyols de que tots els catalans són separatistes.

“...hi ha mala informació, informació errònia, no saben lo que realment és la manera de ser dels catalans...”

“...ellos están convencidos de que nosotros queremos separarnos total y absolutamente...”

“...creen que somos independentistas acabados, creo que tienen una imagen equivocada...”

Al grup de l'Àrea Metropolitana de Barcelona aflora el tema de l'**actitud nacionalista que adopten els fills dels immigrants**. Es percep que els fills dels immigrants adopten una actitud més nacionalista com a reacció davant del rebuig social.

“...yo no me siento más española geográficamente, de sentimiento me considero más nacionalista en el sentido de que me siento más catalana, quizás por esa historia que hemos conocido aquí de la supresión catalana...”

En general, aquest mateix grup, valora com absurd **el fet de sentir-se orgullós de l'ascendència “pura”**, que consideren que es dona quan una persona té els dos cognoms de procedència catalana.

Exclusivament per part dels catalans amb ascendència no catalana apareix com a forma d'expressió del nacionalisme **la selecció catalana de futbol**.

En general, aquest grup estiguin a favor o en contra de la selecció catalana coincideixen en el fet de que aquesta reforça a Espanya la imatge de l'independentisme català i potencia les diferències actuals.

"...la gente enseguida lo ve mal, se piensa que somos independentistas, separatistas..."

"...si hay una selección catalana yo no me sentiré identificado, me sentiré identificado porque he nacido en Cataluña pero no porque me falta medio país..."

També hi ha consens en el fet de que es preveu el desacord per part d'Espanya respecte a la creació d'una selecció catalana de futbol.

"...puede ser una cosa que no esté de acuerdo el resto de España..."

9. LA QÜESTIÓ ECONÒMICA

9. LA QÜESTIÓ ECONÒMICA

Al llarg de les diverses reunions portades a terme tant a Catalunya com a la resta d' Espanya es fan múltiples referències a temes relacionats amb la situació econòmica d'ambdós territoris. De fet, tal i com ja s'ha mencionat en anteriors capítols, la qüestió econòmica és un dels trets diferenciadors entre Espanya i Catalunya més remarcats pels entrevistats a nivell espontani.

A continuació s'inclou una descripció de la visió proporcionada per ambdós segments estudiats en relació a les qüestions econòmiques esmentades, i els sentiments i reaccions que provoquen tots aquests aspectes en els entrevistats.

Dins de cada segment s'ha considerat pertinent realitzar una subdivisió respecte als temes a tractar. En un primer bloc es descriu la percepció de la realitat econòmica d'ambdós territoris. En un segon bloc, la descripció es centra en les qüestions relacionades amb el finançament, i totes les actituds que aquest tema provoca.

A) ÀMBIT ESPANYA

9.1. REALITAT ECONÒMICA PERCEBUDA

- En general, a totes les reunions realitzades a Espanya, la descripció de la realitat econòmica es centra bàsicament en la **situació catalana**, definida principalment per oposició a la realitat espanyola.

En aquest sentit, es detecta una unanimitat respecte a la definició d'aquesta realitat esmentada a totes les reunions realitzades. Catalunya es defineix com un **territori més potent i avançat econòmicament** que la resta d'Espanya.

“...es la comunidad más rica de España...”

“...es más avanzada que el resto de España en todos los campos...”

“...la riqueza que tiene Catalunya frente a otras comunidades como Andalucía es superior...”

Aquest reconeixement de la superioritat econòmica catalana va més enllà en alguns casos, remarcant-se a València i Sevilla que la **independència econòmica** seria factible sense que això repercutís en la riquesa de Catalunya.

“...económicamente podrían depender de ellos solos si quisieran...”

Aquesta percepció generalitzada envers la situació econòmica catalana es reconeix a través de diversos **aspectes** que es mencionen al llarg de les reunions:

- Catalunya és una comunitat autònoma **més avançada industrialment** d'Espanya. Es remarca que hi ha un **teixit industrial molt potent i diversificat**, que es va configurar històricament abans que a la resta de regions. Aquest avantatge històric ha fet que Catalunya s'hagi situat per davant de la resta d'Espanya en l'aspecte industrial.

"...la industria se crea y ellos han sabido hacerlo y nosotros no..."

"...tienen un potencial industrial tremendo en todos los sectores..."

"...tuvo una revolución económica, la única en toda España..."

"...siempre ha sido pionera desde la Revolución Industrial Inglesa, la base industrial de España ha estado en Catalunya y en el Norte..."

- El **comerç** és un altre dels aspectes mencionats, principalment a La Corunya, Sevilla i Saragossa, com a tret diferencial respecte a la resta del territori espanyol. Es defineix Catalunya com un territori molt abocat a l'activitat comercial que, junt al desenvolupament industrial mencionat anteriorment, representa un dels eixos principals que marquen les diferències entre Espanya i Catalunya.

"...han sido comerciantes desde la Edad Media..."

"...Catalunya la veo como Inglaterra, mucho comercio, mucha actividad..."

En aquest sentit, es necessari assenyalar la importància que donen a les reunions de Madrid, Sevilla i La Corunya a la **situació geogràfica de Catalunya** que, segons els entrevistats, ha facilitat aquesta intensa activitat comercial catalana, gràcies a la frontera física amb Europa i a la sortida al mar Mediterrani.

“...el comercio, los negocios...quieras que no siempre ha estado más cerca de Europa que el resto, y eso ayuda...”

“...el poder económico de una comunidad depende de su situación geográfica...”

- Un altre aspecte diferencial que es menciona per reafirmar el major desenvolupament econòmic català es la situació de les **infraestructures** catalanes. Es perceben com a **millors i més abundants**.

“...Catalunya tiene mejores infraestructuras que aquí...”

- Dins de les infraestructures, es fa menció especialment a les **comunicacions** (tant viàries com ferroviàries i portuàries), que, segons els entrevistats, permeten dur a terme amb més facilitat les activitats industrials i comercials.

“...Barcelona tiene un puerto muy importante, igual que Bilbao...”

“...la primera línea férrea fue Barcelona-Mataró, ¿ porqué no la hicieron en Madrid que ya era la capital ?...”

- A una de les reunions realitzades a Saragossa es remarca que la ja esmentada situació geogràfica catalana, a la **costa** mediterrània, ha fet possible el desenvolupament d'una xarxa de comunicacions adequada a l'activitat econòmica duta a terme a Catalunya.

"...un puerto ayudaría mucho a Aragón, y ellos los tienen..."

- Així mateix, alguns dels entrevistats que han gaudit de les seves vacances en territori català incideixen en la superioritat de les **infraestructures turístiques** catalanes respecte a les de la resta d'Espanya.

"...yo me voy de camping a la Costa Brava y no encuentro uno igual en toda España..."

"...de un castillo en ruinas te hacen un parador nacional..."

Tots els aspectes mencionats anteriorment configuren, segons la majoria dels entrevistats, una situació de riquesa i prosperitat econòmica molt més acusada que a la resta del territori espanyol. Tot això es reflexa en un **major poder adquisitiu** i un **nivell de vida superior** dels catalans respecte a la resta d'espanyols.

"...Gerona es la ciudad con la mayor renta per cápita y donde mejor se vive de toda España..."

"...sí que hay diferencias en el poder adquisitivo..."

En aquest sentit, i com a complement de lo esmentat fins ara, alguns entrevistats de Saragossa i Madrid remarquen les grans possibilitats de trobar feina existents dins el territori català, gràcies a la privilegiada situació econòmica abans definida. S'afirma que el **nivell d'atur** és inferior i es perceben més **sortides laborals** que a la resta d'Espanya.

"...hay más salidas de trabajo en Cataluña que en Aragón..."

"...mis amigos se quedaron sorprendidos de que en todos los sitios ponía se busca camarero..."

"...a mí me gusta tanto por las posibilidades que tiene de salida laboral, o de entrar en una empresa..."

- A llarg de les diverses reunions portades a terme apareixen diferents **aspectes** que han contribuït a fer realitat aquesta superioritat econòmica mencionada repetidament pels entrevistats.
- Tal i com ja hem apuntat en capítols anteriors, es destaca molt positivament la **idiosincràsia i el tarannà del poble català**.
  - Se'ls defineix com a més formals, seriosos i exigents que la resta d' espanyols en quant a l'àmbit laboral. Es remarca que els catalans són molt treballadors, emprenedors, competitius i amb molta empenta.

“...son más serios en el trabajo, nosotros trabajamos mucho pero a lo mejor exigimos menos...”

“...los catalanes saben luchar por lo suyo y lo consiguen...”

“...son muy emprendedores, más que en el resto de España...”

- En aquest sentit, s'afegeix que els catalans tenen una **mentalitat més oberta** envers les noves idees, són més moderns i avançats que la resta d'espanyols. Això dona peu a que siguin més innovadors.

“...son más europeos y son más modernos y avanzados...”

- No obstant això, a la majoria de reunions apareixen espontàniament les qualificacions de “**peseteros**” i “**tacaños**” com a definicions inevitables del perfil dels catalans.

“...que son emprendedores lo sabemos todos, pero ojo no les toques una peseta...”

“...les cuesta sacar la mano del bolsillo...”

“...la pela es la pela...”

Encara que a molts casos s'esmenta com a concepte negatiu, gran part dels entrevistats afirma que aquests dos adjectius són tòpics que no sempre s'adeqüen a la realitat.

“...lo de pesetero es una fama, en realidad no es así...”

Com a substitució d' aquestes qualificacions, es positivitzen els anteriors adjectius afirmant-se que els catalans són **previsors i estalviadors**, com a oposició a la resta d' espanyols, que es defineixen com a més malbaratadors que els catalans.

“...yo no creo que sean peseteros, es que saben invertir el dinero, tienen más previsión de futuro. He ganado esto, pues voy a invertirlo para conseguir más dinero, mientras que aquí he ganado esto y lo gasto...”

- Així mateix, es remarca que el poble català és **planificador, bon inversor i bon gestor**, el que fa que aprofiti molt millor que la resta d'espanyols els recursos que té al seu abast. A la vegada, s'incideix en que potencien contínuament la seva economia i els seus productes.

“...creo que los catalanes sí se han preocupado más de que sus productos se vendieran y se potenciaran...”

“...ellos el dinero lo administran y nosotros no...”

Totes aquestes afirmacions inclouen un component explícit d'**admiració**, arribant-se a afirmar en alguns casos que l'actitud del poble català davant les qüestions econòmiques hauria de ser un **model a seguir** per la resta d'espanyols.

“...podríamos aprender cómo lo están haciendo, para hacerlo nosotros...”

No obstant això, en alguns casos s'afegeixen una sèrie de **circumstàncies** que matisen l'actitud d'admiració mencionada anteriorment, atribuïnt a la resta d'Espanya i als espanyols una participació activa en el grau de riquesa i prosperitat catalans actuals.

- En aquest sentit, és necessari assenyalar que en varies reunions es destaca la contribució de la **immigració espanyola**, principalment dels anys 50 i 60, al desenvolupament econòmic de Catalunya. Així doncs, es remarca que el mèrit de la prosperitat econòmica catalana no és únic dels catalans i s'ha de compartir en gran mesura amb tots els espanyols que s'han anat establint al llarg de les últimes dècades en territori català.

“...han prosperado en gran parte gracias a todos los inmigrantes que han ido allí a trabajar...”

“...media Andalucía y media Galicia están metidos allí, y también muchos aragoneses...”

“...la mano de obra no ha sido catalana...”

- Lligat amb lo anterior, en algunes reunions es fa especial incidència en l'actuació del **govern franquista** i de tots els recents **governos democràtics** com a clars **afavoridors de Catalunya**, en perjudici de la resta de regions espanyoles. S'afirma que tots aquests governs han dut a terme **elevades inversions** econòmiques a Catalunya, tant en empreses com en millora de infraestructures que han situat aquesta comunitat un pas per endavant de la resta del territori espanyol.

“...también han ayudado las inversiones gracias al dinero de toda España para montar industrias...”

“...durante la dictadura se volcaron allí fondos, tanto en Catalunya como en el País Vasco, que es lo que les ha dado la situación de privilegio económico...”

“...lo que tienen es porque antes se les ha dado y han sabido aprovecharlo...”

9.2. ACTITUDS EN RELACIÓ AL FINANÇAMENT AUTONÒMIC

- Tal i com ja s'ha apuntat fins ara, el conjunt de la mostra estudiada és unànime a l'hora de percebre la realitat econòmica catalana. Es reafirma insistentment la superioritat econòmica de Catalunya envers la majoria de regions espanyoles. Això fa que es defineixi Catalunya com la **regió més rica d'Espanya**.
- En conseqüència amb aquesta visió, a totes les reunions realitzades es percep com a lògic el fet de que Catalunya ha **d'aportar més econòmicament** a l' Estat espanyol que la resta de comunitats autonòmiques del territori.

“...que ellos paguen más es normal...”

“...el que tiene más ha de ser más generoso. Si no nunca se pondrá el resto de España a la altura, que es de lo que se trata...”

En aquest sentit, s'assenyala que la riquesa de les comunitats més avançades s'ha de repartir proporcionalment entre les menys desenvolupades, en funció de les necessitats de cada regió.

“...hay que repartir. Si Catalunya tiene unas necesidades, el resto de comunidades también, y no se vive como se vive en Catalunya...”

“...ya que ellos están más desarrollados tienen que entender que tienen que repartir con los menos desarrollados, no quedárselo todo para ellos...”

- En molts pocs casos es menciona a nivell espontani que Catalunya és la comunitat autònoma que aporta més econòmicament a l' Estat Espanyol. No obstant això, es continua veient com un fet lògic, donada la major riquesa de la regió.

“...cada uno aporta lo que puede. Si ellos dan más es porque tienen más suerte y pueden dar más...”

“...ellos también aportan más a España que otras comunidades...”

“...yo no critico que Pujol haya pedido más para ellos porque son los que más ponen, pero así siempre las regiones ricas serán más ricas y las pobres cada vez más pobres. Creo que debería ir todo a la caja común y repartirse dando más a quien más lo necesita...”

- Tot i així, la totalitat d'aquestes opinions es matisen quan el moderador planteja per què es defineix Catalunya com a **insolidaria**, essent, tal i com ells reconeixen, la regió que més aporta a l'Estat.

Apareixen dos tipus d'explicacions:

- ⇒ S'argumenta que la imatge de insolidaritat ve donada per l'**actuació dels dirigents** de la Generalitat, concretament Jordi Pujol. Es remarca que el partit que té el poder a la Generalitat ofereix recolzament polític al govern central a canvi d'augmentar el volum pressupostari destinat a Catalunya. Per tant des de Catalunya s'intenta eliminar contínuament aquesta solidaritat amb pactes polítics interessats.

"...la imagen la dan los políticos. En las elecciones que ha habido ya se hablaba de que si Aznar necesitaba el apoyo el Pujol ya tenía 400 mil millones para pedirle. Y ese dinero es de todos los españoles..."

"...la imagen pública que tienen los dirigentes catalanes es de pedigüños y de insolidarios..."

- ⇒ Lligada amb l'explicació anterior, es remarca que aquesta **solidaritat** catalana ve **imposada pel Govern Central**. El component solidari desapareix en el moment en que les aportacions econòmiques son obligades. De fet, es puntualitza que Catalunya no aportaria res a l'Estat espanyol si això fos possible, però es troba en l'obligació de fer-ho.

"...no les dejan ser insolidarios y por eso se quejan..."

"...si pudieran se quedarían el 100% de lo que se recauda..."

"...se quejan porque no están de acuerdo con ser solidarios, con que el Gobierno Central les obligue a serlo...son insolidarios porque estan diciendo que quieren más..."

- Independentment de tots els comentaris espontanis exposats anteriorment, el moderador ha suggerit als entrevistats que **Catalunya aporta més diners a l' Estat espanyol dels que posteriorment rep del Govern Central**. Davant aquest fet es donen diverses reaccions:
  - Més de la meitat dels entrevistats **neguen rotundament aquesta possibilitat**. S'incideix en que, tot i ésser la comunitat més rica d'Espanya, és la més afavorida en el repartiment autonòmic, en perjudici molt clar d'altres comunitats amb un grau de riquesa molt inferior. Per tant, totes les comunitats autònomes estan contribuint a la riquesa catalana sense cap contrapartida.

“...me hace gracia de los catalanes que ellos dicen que son los que más dinero entregan a las arcas del Estado, y luego se quema el Liceo y se lo tenemos que pagar entre todos. Ellos no han pagado el Teatro Real...”

“...yo querría ver esos números. Yo creo que recibe más, o por lo menos igual...”

“...yo no creo que reciban más cantidad de la que necesitan ni de la que aportan...”

“...vease el Liceo, las Olimpiadas, y un montón de cosas...yo diría más bien que sucede todo lo contrario...”

L'explicació que es dona a aquesta situació és la **posició privilegiada** que ha mantingut el Govern Autonòmic català en les tres últimes legislatures com a peça clau de la governabilitat d'Espanya.

Segons els entrevistats, això ha permès als dirigents polítics catalans, junt amb el Govern Basc, obtenir una sèrie de **contrapartides econòmiques** i en forma de **competències**, en detriment de la resta de comunitats autonòmiques.

“...han estado sangrando al gobierno de España a cambio de 4 votos...”

“...han conseguido más porcentaje del impuesto sobre la renta que el resto de las autonomías en base a los apoyos que han dado a Aznar en la anterior legislatura...”

Tot i així, en alguns casos es remarca que aquesta situació està començant a canviar gràcies a la majoria absoluta obtinguda pel Partit Popular en els últimes eleccions generals, que elimina la posició de poder de la Generalitat al Govern Central.

“...ahora son solidarios por obligación, porque el gobierno ha sacado mayoría absoluta...”

- En algunes reunions mostren **perplexitat** i **sorpresa** davant aquest fet. Reconeixen que no estan ben informats, i s'abstenen d'opinar al respecte, ja que desconeixen les xifres reals sobre finançament.

“...yo estoy de acuerdo en que le transfieran dinero para sus competencias, pero no sé si le dan menos de lo que ella da...”

- Una petita proporció dels casos, principalment alguns membres de reunions realitzades a Saragossa i La Corunya, es mostra **d'acord** amb aquesta afirmació i reconeix que **no és just** el tractament de insolidària que es dona a Catalunya.

"...si no fuera eso verdad, las diferencias serian aún más grandes..."

"...si que es verdad, pero es normal, es lógico..."

- D'altra banda, un grup reduït dels entrevistats reflexiona positivament davant d'aquest plantejament, **admetent la possibilitat de que sigui real**. En tot cas, es remarca la **falta de informació** que existeix sobre aquesta qüestió.

"...a lo mejor creemos que ellos se lo llevan todo y resulta que si te enseñan números salen perdiendo..."

- Al llarg de les diferents reunions portades a terme apareixen a nivell espontani diverses opinions sobre la possibilitat d'un **autofinançament** per part dels governs autonòmics. En general, els entrevistats atribueixen aquesta reivindicació al govern català. La postura majoritària davant d'aquesta possibilitat és de **rebuig** immediat.

"...se están planteando administrar los impuestos ellos mismos, y yo eso lo veo demasiado fuerte..."

- L'actitud negativa davant l'autofinançament es justifica, principalment a Madrid i Saragossa, argumentant que **suposaria un primer pas cap a la independència política** de Catalunya, possibilitat que es percep com un **perill** per la unitat espanyola.

"...la autofinanciación es peligrosa, es el primer paso para la independencia política..."

S'afegeix que l'assoliment de la independència d'una comunitat autonòmica comportaria la mateixa reivindicació per part d'altres comunitats, trencant-se definitivament la unitat política i econòmica d'Espanya.

"...si le das la independencia a Catalunya, al día siguiente la querría Andalucía también..."

"...cuando los catalanes tengan la independencia, el resto de comunidades la querrán también, y aquí somos una sola bandera y un solo país..."

A les reunions de Saragossa i La Corunya s'incideix en el fet de que la independència catalana seria molt perjudicial per Espanya a nivell econòmic.

- D'una altra banda, bona part dels entrevistats mostra la seva **preocupació** davant l'autofinançament argumentant que **la solidaritat desapareixeria** en el moment en que el govern català controlés la gestió dels seus recursos. S'afegeix que l'obligació d'aportar diners al govern central desapareixeria i, per tant, Catalunya es negaria a traspasar part dels seus diners a les comunitats més desfavorides econòmicament.

“...es que si se van a gestionar ellos el dinero no se lo van a dar a Extremadura...”

- En una reunió de Madrid es remarca que l'autofinançament és una **possibilitat il·legítima** i per tant, no es possible dur-la a terme.

Davant totes aquestes afirmacions, s'aprecia el desconeixement existent entre els entrevistats en relació al significat de l'autofinançament. En aquest sentit es fa necessari assenyalar que no es fa menció en cap moment del concert econòmic existent al País Basc.

9.3. ALTRES QÜESTIONS ECONÒMIQUES PLANTEJADES

A més a més dels temes apareguts fins ara, al llarg de les reunions realitzades es van plantejar altres qüestions relacionades amb la situació econòmica a Catalunya. A la majoria de reunions es fan referències espontànies sobre l'**elevat nivell de vida dels catalans**, que comporta un encariment notable del consum, l'habitatge, els serveis, etc.

En aquest sentit, es **suggereixen** una sèrie de **factors discriminatoris** que pateixen els habitants de Catalunya respecte a la resta d'espanyols.

- En alguns casos apareixen comentaris de forma espontània respecte al **pagament de peatges** per tenir accés a la xarxa d'autopistes catalanes. Una part dels entrevistats que ha visitat Catalunya mostra la seva disconformitat davant aquesta situació i consideren injust que se'ls faci pagar les autopistes catalanes.

"...el peaje lo paga el catalán y cualquier extremeño que pase por ahí..."

Tot i així, en general es remarca que això no ha de suposar un inconvenient pels catalans, ja que gaudeixen d'una xarxa viària millor, i des de fa més temps, que la de qualsevol comunitat autònoma (on aquesta xarxa es redueix a autopistes i carreteres).

A més a més, s'afegeix que sempre es té l'opció de fer servir vies alternatives (carreteres), i per tant no entenen les queixes dels conductors catalans al respecte. Es conclou que sempre és millor tenir autopistes pagant que no tenir cap.

"...las otras carreteras de Catalunya están mejor que cualquier autovía de Andalucía..."

"...siempre les quedan otras alternativas..."

- Una altra de les suggerències realitzades per part del moderador fa referència a la pujada dels **sous del funcionariat estatal i de les pensions**. Es planteja que aquesta pujada anual es realitza en funció de la pujada de l'IPC espanyol.

Aquest IPC és el resultat de la mitjana dels IPC de les diverses comunitats autònomes. Això indica que en algunes regions l'IPC autonòmic és més elevat que en altres, en funció del nivell de vida, però la pujada de sous i pensions es fa en base a la mitjana estatal, el que comporta una discriminació cap als funcionaris i pensionistes que habiten en les comunitats més riques, entre elles Catalunya.

Davant aquest plantejament es detecten **dos reaccions**:

⇒ La majoria dels entrevistats afirmen que **no** es dona una situació de **discriminació**, ja que els sous i les pensions a Catalunya són més elevats que a la resta d'Espanya. Es remarca que la base sobre la qual s'aplica l'increment de sou és més alta, i per tant, **la pujada també és més elevada**. Així, els funcionaris i pensionistes no perden poder adquisitiu.

"...si pero a lo mejor los sueldos son más altos..."

"...aunque les suban el IPC del resto y ahí sea menos tienen una base ya más alta..."

⇒ D'una altra banda, a les reunions d'adults de Saragossa, València i Sevilla, i de gent gran a Sevilla i València s'admet que aquesta **situació és discriminatòria**, ja que els funcionaris i pensionistes perden poder adquisitiu vivint a una de les zones més cares d'Espanya.

"...eso está mal...si suben más los precios tendrían que subírtelo más porque necesitarás más para vivir..."

"... deberían nivelarlo según el nivel de precios. Si no vive mejor un poli nacional de Cuenca que uno de Barcelona..."

"...eso lo veo discriminación...el nivel de vida en Cataluña es mucho más caro que aquí..."

B) ÀMBIT CATALUNYA

9.4. REALITAT ECONÒMICA PERCEBUDA

- A l' hora de definir la realitat econòmica catalana s'aprecia, tal i com ja succeïa en el cas de les reunions realitzades a la resta d'Espanya, una visió unànime entre tots els entrevistats. D'acord amb això, es percep Catalunya com **la comunitat autònoma més rica** de tot el territori espanyol.

“...está más avanzada que el resto de España...”

“...se nota que aquí hay muchísimo dinero, comparado con otros sitios...”

“...está en un altre nivell productiu...”

En aquest sentit, a Vic alguns entrevistats van una mica més enllà, definint Catalunya com la primera potència econòmica d'Espanya.

- Seguint en aquesta línia, es considera com a element primordial de la configuració de la realitat catalana el fet de que a Catalunya es trobin una bona part de les **petites i mitjanes empreses** de l'Estat espanyol. És per això que es destaca com a fet històric primordial que la petita i mitjana burgesia catalana hagi sigut la pionera de la Revolució Industrial europea a Espanya.

“...aquí al segle XVIII ja teníem indústria, i a la resta d' Espanya no sabien el que era...”

“...en altres llocs d'Espanya no hi ha tanta indústria com aquí...”

“...aquí és on es concentren la majoria de PYMES d' Espanya...”

- A més de l'aspecte empresarial, es remarca, principalment a les reunions de Vic i Barcelona, el **caràcter comercial** del poble català.

“...no podem plantar, la gent s' ha tingut que espavilar cap a la indústria o el comerç...”

“...aquest és un país de comerciants

Així doncs, en conjunt es defineix Catalunya, en referència a les qüestions econòmiques, com un país ric format per petits i mitjans empresaris i comerciants.

Els participants perceben Catalunya com un territori modern, avançat i obert a l' exterior. Es considera que a Catalunya es gaudeix de millors **infraestructures** i d'un **nivell de vida molt superior** al de la resta del territori espanyol.

“...aquí estem més preparats per portar turisme i negocis...”

“...es envegen perquè aquí es viu molt bé...”

- Tal i com succeïa a les reunions d' Espanya es destaca com a component imprescindible d'aquesta realitat **l'actitud i la idiosincràsia dels catalans**, que ha fet possible aquesta superioritat econòmica.

A totes les reunions es remarca que els catalans són molt treballadors, emprenedors i tenen una major visió pels negocis. Són seriosos, formals i més competitius que els espanyols, en referència a l' àmbit laboral. A més a més, s' afegeix que són més estalviadors i previsors, i més oberts a les noves idees.

"...a la resta d' Espanya molts negocis es fan a la taula, aquí els fem sempre en un despatx..."

"...els empresaris són gent amb molta empena, més que a la resta d' Espanya..."

"...aquí se curra más que en resto de España..."

"...la manera de treballar és molt diferent a la de la resta d' Espanya..."

Tal i com es pot apreciar clarament, les definicions són pràcticament les mateixes que apareixen a les reunions portades a terme a la resta d'Espanya. Així doncs trobem unanimitat en aquest aspecte.

S'ha de matisar, però, que a una reunió de Lleida i una altra de Barcelona s'afegeix que els catalans es creuen superiors en molts aspectes, apareixent en aquest cas un component de prepotència lleugerament negatiu però perfectament assumit i acceptat.

"...ens creiem superiors perquè Catalunya és superior en molts aspectes..."

- Es necessari assenyalar que alguns dels entrevistats fan incidència en la **visió** que, segons ells, tenen **dels catalans la resta d'espanyols**. En aquest sentit, a Vic s'afirma que els espanyols veuen als catalans com uns **privilegiats**, i a Barcelona creuen que els espanyols no veuen els catalans com a previsors i estalviadors si no com a **"tacaños"**.

"...desde fuera los ven tacaños y prepotentes..."

"...ens veuen com uns privilegiats..."

Així, alguns entrevistats reconeixen que la resta d'espanyols té una imatge poc positiva dels catalans, fet que, com ja es veurà més endavant, s'accentua quan es tracta la qüestió del finançament econòmic.

- Finalment, i com a factor afegit a tot el que s'ha exposat fins ara, és necessari assenyalar que a la reunió de gent gran no nascuda a Catalunya portada a terme a Barcelona es fa especial incidència en l'**aportació de tots els immigrants espanyols a la riquesa de la Catalunya** actual. Es remarca que sense aquesta mà d'obra la realitat econòmica catalana seria molt diferent a la descrita fins ara.

"...Catalunya es grande gracias a todos, también a los que vinimos a trabajar de fuera..."

- Com a contrapunt, es remarca que els catalans pateixen una sèrie **d'efectes negatius**, com a conseqüència d'aquesta situació de privilegi. S'afirma que els impostos són més elevats a Catalunya, i tot els serveis són més cars que a la resta d'Espanya.

"...se pagan más impuestos que en ningún sitio..."

"...aquí tot és més car..."

"...aquí hi ha molta riquesa però evidentment paguem molt més i en relació a Espanya estem pitjor tractats..."

En aquest sentit, a totes les reunions apareixen comentaris de forma espontània, respecte a les **autopistes** catalanes i als abonaments que s' exigeixen per accedir a l'ús d'aquestes. Aquesta qüestió provoca en tots els entrevistats actituds de **protesta i indignació**.

"...es un robo, un escándalo. Sólo se paga aquí, fuera no pagan nada, todo autovía..."

"...juguen amb el capital que té la gent i les possibilitats econòmiques que tenim aquí..."

"...el que no pot ser és que vagis a Sitges pels túnels i et costi 700 pessetes anar i 700 tornar..."

"...es injusto porque te pegan unos palos..."

"...te' n vas a Madrid i no paguen res..."

9.5. ACTITUD DAVANT EL FINANÇAMENT AUTONÒMIC

- Al llarg de la majoria de reunions sorgeixen comentaris a nivell espontani relacionats amb el finançament autonòmic. Es destaquen les **actituds de protesta i indignació** que provoca la imatge que, segons alguns entrevistats, tenen els espanyols sobre la postura catalana davant aquest tema.

“...el comentari es que sembla que ens ho vulguem endur tot, agafar tot d'Espanya...”

Així, especialment a les reunions de gent nascuda a Catalunya, s'afirma que la resta d'espanyols **tracten injustament a Catalunya**, qualificant-la de insolidària, quan en realitat és la comunitat que **aporta més** a l'Estat espanyol i **surt més perjudicada en el repartiment** autonòmic.

“...si en donem 10 i ens han de tornar 8 i ens tornen 6 és normal que demanem...”

“...per què pago impostos si després aquests diners no es reparteixen bé ?...”

S'insisteix en que els espanyols creuen que els catalans s'aprofiten del finançament autonòmic, rebent molt més que la resta de comunitats.

Els entrevistats indiquen una sèrie de motius pels quals persisteix aquesta **imatge d'insolidaritat** entre la resta d'espanyols:

- Un dels principals motius que s'assenyalen són les declaracions de diversos **polítics espanyols**, tant del Govern Central com d'algunes comunitats autònomes. Els entrevistats afirmen que les **informacions** que transmeten són **errònies i/o incompletes**, i amb la seva actitud contribueixen a perpetuar aquesta imatge de insolidaritat que es percep des de fora.

“...jo li he sentit dir directament al Bono que els catalans ens volem endur els diners de tots els espanyols...”

“...es que no diuen mentides però donen veritats a mitges...”

A una de les reunions de gent gran realitzada a Vic es va més enllà afirmant que el Govern Central està interessat en mantenir aquesta situació de desinformació que influeix directament en l'actitud dels espanyols envers el finançament.

“...això no ho entendran a la resta d' Espanya perquè al govern central no l' interessa que s'entengui...”

- Lligat amb lo anterior, s'assenyala que els **mitjans de comunicació** no informen correctament sobre finançament, destacant únicament les peticions que els dirigents polítics catalans realitzen al Govern Central demanant més finançament autonòmic.

"...aquestes opinions les creen els mitjans de comunicació per crear inestabilitat. S'inventen moltes coses..."

Es destaca que aquests mitjans ofereixen una **informació parcial i poc clara**, sense explicar el per què d'aquestes reivindicacions. Per tant, s'assegura que es transmet només la part de la informació que interessa per continuar perpetuant la imatge insolidària dels catalans.

"...els mitjans de comunicació són espanyols i no ho volen explicar..."

"...si els mitjans de comunicació possessin tot aquest tema sobre la taula de forma clara veurien com són les coses i no dirien que ens volem quedar amb tot..."

- Per últim, a les reunions de gent gran d'ascendència no catalana i de no catalans, portades a terme a Barcelona es menciona que la imatge d'una Catalunya insolidària ha estat potenciada en gran part per les **actuacions dels dirigents polítics catalans**, especialment Jordi Pujol, amb les seves reivindicacions econòmiques dirigides al Govern Central.

"...la actitud victimista de Pujol crea mala imagen fuera, aunque tiene parte de razón..."

D'una altra banda, es considera que aquestes peticions són, en part, justes, independentment de les reaccions negatives que provoquen a la resta d'Espanya envers els catalans.

- Tot i aquestes consideracions inicials, tots els entrevistats estan d'acord en que **Catalunya** és la comunitat més rica d'Espanya, i per tant **ha de ser solidària amb la resta regions**, aportant més diners destinats a finançament econòmic.

"...però jo crec que si ets una de les comunitats més riques i has de donar més per altres comunitats que no se'n surten amb el que tenen, jo crec que està bé que Catalunya pagui més..."

"...no ens podem queixar, tenim bastant de tot, no com per deixar de pensar en ningú..."

No obstant això, s'afegeix una sèrie de **matisos a aquesta solidaritat**.

- A les reunions de Lleida i l'Àrea Metropolitana apunten que Catalunya ha de donar més perquè es més rica, però a canvi també **ha de rebre més del que rep actualment**. Es considera que la solidaritat produeix un intercanvi econòmic desigual que perjudica clarament Catalunya i, per tant, s'ha de equilibrar.

"...Catalunya ha de donar més perquè és més rica però també s'ha de beneficiar, com a mínim recuperar la inversió perquè si no anem enrera

- Els entrevistats de Barcelona no catalans estan d'acord amb la continuació de la **solidaritat** catalana, però es puntualitza que aquesta **no pot ser il·limitada en les quantitats i en el temps**.

S'afirma que s'ha d'establir un termini per a que la resta de comunitats aprofitin correctament els fons traspassats per assolir un nivell de riquesa similar a Catalunya. Així, la solidaritat deixaria de ser necessària.

“...está bien dar a los demás pero si los demás hacen esfuerzos y la aprovechan para crecer y ser más ricos...”

“...hay que poner un límite, las otras regiones se tienen que espabilar...”

- Un tercer matís que s'introdueix a la reunió d'adults de Lleida es que aquesta solidaritat no es pot basar en un **model definit i imposat pel Govern Central**. Es remarca que és **Catalunya qui ha de gestionar els seus recursos i aportar la part necessària a la resta de comunitats**.

“...estic d' acord en que hem de ser solidaris, i entenc que els que tenim més col·laborem per ajudar a les zones més deprimides, però ho hem de fer a la nostra manera...”

- A l'últim punt esmentat ja apareix de forma espontània la idea d'un **autofinançament** català. Al llarg de les reunions es fa incidència en aquesta possibilitat com una **solució molt vàlida** per eliminar la discriminació que pateix Catalunya en el repartiment autonòmic.

“...lo millor seria administrar-ho des d' aquí, i aportar lo just, el que pertoca...”

En general, la majoria dels entrevistats percep la necessitat de que s'augmenti el finançament per Catalunya. En varis casos, a més a més, veuen com a molt positiu l'assoliment de l'autofinançament.

"...hauríem de tenir el concert econòmic..."

"...que cada uno coja su dinero y se haga responsable..."

"...el sistema basic és millor que el nostre. Ells recauden el 100% i després donen el que consideren oportú per a la resta d' Espanya..."

Tot i així, es puntualitza que l'autofinançament **no eliminaria la solidaritat** amb les altres comunitats autonòmiques, encara que sí proporcionaria un **repartiment més just** pels catalans.

No obstant aquestes afirmacions, en alguns casos es reconeix que **falta informació** sobre les qüestions relacionades amb el finançament autonòmic, no només a fora de Catalunya si no també entre els catalans. Això impedeix que es tinguin opinions clares i definides sobre aquests temes.

"...jo no conec exactament com funciona..."

"...a mí me gustaría conocer los números sin la demagogia habitual..."